

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan osavuosikatsaus 1.1. - 31.3.2023

KULILK 26.04.2023 § 31
193/02.02.01/2023

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2023 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan lauta- ja johtokunnille pääsääntöisesti kuukausittain. Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuosikatsaukset laaditaan maaliskuu-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosten lisäksi myös talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja yksiköiden omien käyttösuunnitelmatavoitteiden toteutumisesta.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talouden toteuma tammi-maaliskuussa 2023 palvelualueittain:

	2023	2022
Kulttuuripalvelut	22 %	22,5 %
Liikuntapalvelut	24,7 %	24,6 %
Yhteensä	23 %	23,4 %

Yhteenveto:

Kulttuuripalveluissa vuosi on alkanut valoisimmassa merkeissä, toiminta on alkanut palautua pandemiaa edeltävälle tasolle. Talouden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena.

Liikuntapalveluissa on 650 t€ ylityspaine. Erityisen haasteen tuo se, että vuoden 2023 talousarvion pohjana ollut vuoden 2022 talousarvio ylittyi 434 t€. Näiden lisäksi yleisen kustannustason kasvun ennakoitaan lisäävän ylitystä yli 200 t€. Tulojen ennakoitaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Palvelualueiden alkuvuoden keskeisin toiminta:

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden toiminta on varsin monipuolista ja vireää vuoden ensimmäiseltä neljännekseltä. Toipuminen on alkanut pandemiavuosista selkeästi. Talouden seuranta tehdään tiiviisti hintatason kasvun vuoksi. Tarvittaessa tehdään sopeuttamistoimenpiteitä vuoden toisella puoliskolla.

Yleinen kulttuurityö ja lastenkulttuurikeskus:

Yleisessä kulttuurityössä vuoden alku on painottunut avustuksiin. Avustusuudistuksen mukaiset uudet avustusmuodot olivat haussa marras-joulukuussa 2022 ja ne valmisteltiin helmikuun lautakuntaan päätettäväksi. Yhteensä hakemuksia tuli 70 ja niistä myönteisen päätöksen sai 44 (myöntöprosentti 63 %). Kulttuuri- ja liikuntalautakunta jakoi 22.2.2023 yhteensä 258 027 euroa. Talousarviovaiheessa ei voitu vielä tarkoin ennakoita avustusten uudistamisen vaikutusta myönnettävien avustusten määrään. Hakuajan ja päätöksenteon jälkeen on todettava, että myönnettyjä avustuksia on huomattavasti vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Lastenkulttuurikeskuksen toteuttama koulujen kulttuuripolku Kulttuurin virta on tuottanut tammi-maaliskuussa 73 tapahtumaa. Keskuksen omana tuotantona Katrillien kiemuroissa tanssipajat 4-luokkalaisille (toteuttajana Motoran ohjaajat) ja

Vaikuttava video työpajat 7.-luokkalaisille. Lisäksi Jube tubettaja ympäristötemaiset musiikkiesitykset vierailivat kahdella koululla. Yhteistyössä kirjaston, museoiden ja orkesterin kanssa on toteutettu kirjastopolku sisältöjä 1.-, 3.- ja 7.-luokkien oppilaille, taidemuseokierrokset 6.-luokkalaisille sekä yläkoululaisten konsertteja ja muutama 2.-luokkien muusikkovierailu. Päiväkotien Musiikkia päivään koulutustuokiot ovat jatkuneet yhteistyössä konservatorion kanssa. Kulttuurin virta on tavoittanut 2459 osallistujaa maaliskuun loppuun mennessä.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesteri on toteuttanut maakuntakonsertoiden Kulttuurin Virran 8-luokkalasvierailuja. Orkesterin kevään sinfoniakonsertit ovat saaneet kuulijoiltaan hyvää palautetta; konserttiohjelmat ovat olleet yllätyksellisiä ja mielenkiintoisia. Solisteina on kuultu karjalaista itkijänaista ja on nähty ja kuultu myös jonglöörisolistille sävelletty teos. Viimeiseen maaliskuun konserttiin saimme vieraaksemme kirjailija ja lastenpsykiatri Jari Sinkkosen kertomaan 'Nerouden lähteitä - taiteilijat tauteineen' -kirjastaan musiikin lomassa.

Lipunmyynnissä näkyy edelleen korona-ajan vaikutus; konserttiliput ostetaan hyvin myöhään ja konserttiyleisön määrän ennakointi on muuttunut todella haastavaksi. Lipunmyynti ei ole elpynyt vuoden 2019 tasolle. Lipunmyynti kuitenkin nousi viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 55 %, tosin huomioitava on, että vuosi 2022 aloitettiin koronasulun takia verkkokonserteilla.

Orkesteri soitti Wanhojen tansseissa, joka striimattiin Karjalaisen verkkosivuille. Lisäksi toteutimme kaksi konserttia livekonserttien lisäksi myös verkkokonsertteina, joista toinen oli sinfoniakonsertti ja toinen lastenkonsertti.

Seutukirjasto:

Kirjastojen toiminta on ollut alkuvuoden ajan vilkasta. Sekä käynnit kirjastoissa että lainaaminen ovat tällä hetkellä koronapandemiaa edeltävällä, hyvällä tasolla. Tapahtuma- ja käyttäjäkoulutustyön normalisoituminen vaikuttaa tähän selvästi, samoin molempiin liittyvä vilkas kehittämistoiminta hankkeiden avulla.

Hankkeiden kautta on toteutettu mielenkiintoisia tapahtumakokeiluja mediakasvatukseen liittyen ja esimerkiksi Vastamainos-työpajoja lukiolaisille. Ammattioppilaitosten kanssa on tehty käyttäjäkoulutuksia ja kirjastot ovat kokeilleet erilaisia demokratiatyön menetelmiä. Kirjasto osallistui myös kulttuuripalvelujen vaalipaneelin järjestelyihin.

Lokakuussa 2022 avatut Karsikon kirjaston uudet tilat ovat kiinnostaneet alkuvuoden aikana: sekä käynti- että lainamäärät ovat selkeästi korkeammat kuin vanhoissa tiloissa. Kirjaston sijainti koulun rakennuksessa ja omatoimimahdollisuus tekevät Karsikon kirjastosta konseptiltaan alueellaan uudenlaisen.

Rantakylän kirjaston kalustehankintoja on kilpailutettu alkuvuoden aikana ja Hammaslahden kirjaston tilasuunnittelu on edennyt.

Alkuvuoden aikana on viimeistelty kevään aikana käyttöön otettavia nuorten ja aikuisten lukusovelluksia.

Hammaslahden kirjaston omatoimiaikaa rajoitettiin maaliskuussa väliaikaisesti häiriökäyttäytymisen hillitsemiseksi ja asiakasturvallisuuden parantamiseksi.

Museot:

Tammikuussa avattiin Pohjois-Karjalan museo Hilmassa Luonnollinen tasapaino? – Jarno Artikan ja Jouni Erolan ja Taidemuseo Onnissa Rauha – elämän hengitys - Tarja Malisen ja Eeva Tiisalan näyttelyt. Museoiden kävijämäärä nousi viime vuodesta lähes 29 %. Galleria Annamajjan toiminta Tuupovaaran palvelukeskuksessa lakkasi palvelukeskuksen muuton takia. Uudessa

palvelukeskuksessa on tilan pienuuden takia esillä pieni määrä taideteoksia. Toukokuussa avataan molemmissa museoissa M_tä biennaali ja sen järjestelytehtävät ovat työllistäneet henkilökuntaa viime syksystä lähtien.

Museoilla on käynnissä useita suuria hankkeita samaan aikaan. Museoiden uuden kokoelmakeskuksen hankesuunnitelmaa on valmisteltu viime syksystä lähtien. Nykyisen kokoelmakeskuksen asiakaspalvelu suljettiin helmikuun alussa, ja se pysyy suljettuna kesään 2024 saakka. Nykyisessä kokoelmakeskuksessa, taidemuseossa ja Carelicumissa tehdään erilaisia järjestely- ja siivoustehtäviä liittyen kokoelmien muuttoon ja Pohjois-Karjalan museon toiminnan päättymiseen Carelicumissa.

Kokoelmakeskus- hankkeen lisäksi museoissa tehdään kaupungintalon ja taidemuseon sisätilaremonttien hankesuunnitelmia tilakeskuksen kanssa.

Alueellisen vastuumuseon toiminnassa on kulttuuriympäristöön liittyviä viranomaislausuntoja annettu 109. Paikallismuseoiden museotoimintaan, hankkeisiin ja kokoelmatyöhön liittyen on tehty useita neuvontakäyntejä sekä annettu ohjausta. Maakunnan ammatillisten museoiden yhteinen kokoelmapoliittinen ohjelma on julkaisuvalmis. Bunkkerimuseon kesää on valmisteltu rekrytoimalla tilausryhmien oppaat ja kokoamalla maanpuolustusjärjestöistä toimijat kesäkauden ajaksi. Siun Soten vaihduttua Pohjois-Karjalan hyvinvointialueeksi on aloitettu kartoittaa hyvinvointialueen toimitiloissa olevia Joensuun kaupungin omistamia taideteoksia.

Joensuun kaupunkihistorian viimeistelyt ovat käynnissä tekstien osalta.

Konservatorio:

Konservatoriolla alkuvuosi on ollut aktiivista aikaa. Normaalin konserttitoiminnan lisäksi on järjestetty useita korkean profiilin konsertteja ja tapahtumia. Maakunnallisia tapahtumia olivat jousisoittajien Taituri! -tapahtuma ja harmonikan soittajien Harmonikan monet kasvot -tapahtuma. Kulttuurikimara -festivaaliin konservatorio osallistui järjestämällä kolme konserttia. Tämän lisäksi ohjelmassa on ollut useita mestarikursseja, paljon positiivista huomiota saavuttaneen "Kylälaulajat" -oopperan ensi-ilta sekä noin 1000 kävijää konservatoriolle houkutelut avoimien ovien päivä.

Opiskelija-/opiskelijamäärissä on joitakin muutoksia, joista mainittakoon avoimen osaston ja musiikkileikkikoulun oppilasmäärien kasvu sekä ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärän lasku 5 opiskelijalla ennusteeseen verrattuna.

Kansalaisopisto:

Kuluva vuosi on kansalaisopistossa alkanut hyvin. Opiskelijoita kursseille on ilmoittautunut 2557 enemmän kuin edellisenä kevätlukukautena ja kesän kurssit ovat juuri avautuneet ilmoittautumisia varten.

Opistossa alkuvuonna haettavana olleisiin kolmeen tehtävään oli hyvin hakijoita ja ne on saatu täytettyä. Työt ko. tehtävissä alkavat 1.8.2023.

Markkinoinnin ja viestinnän kehittäminen on loppusuoralla. Opiston viestinnällinen ilme freesataan, oppaan konsepti uusitaan kevyemmäksi ja koko henkilöstö saa ohjeet uusitun ilmeen käyttöön jokapäiväisessä toiminnassa. Asiakkaita ohjataan yhä enemmän asioimaan verkossa, jossa kaikki kurssitiedot ovat ajan tasalla. Uudistuksella on tavoitteena löytää uusia asiakkaita sekä palvella nykyisiä entistä kattavammin. Samalla myös opiston tunnistettavuutta toiminta-alueella pyritään parantamaan.

Suomen kielen opetukselle on Ukrainan tilanteen johdosta kova tarve ja olemmekin pystyneet auttamaan Outokummun ja Joensuun kaupungin vastaanottokeskuksia suomen kielen opetukseen liittyvissä asioissa.

Liikuntapalvelut

Sääolosuhteiden näkökulmasta vuoden ensimmäinen neljännes on ollut suotuisa. Jääkentät pysyivät hyvässä kunnossa talvilomiin saakka ja jääladuilla olosuhteet olivat hyvät helmikuun puolesta välistä maaliskuun loppupuolelle saakka. Metsäladut olivat pääosin hyvässä kunnossa vielä maaliskuun vaihtuessa huhtikuuksi.

Sisäliikuntapaikoilla on palattu koronaa edeltävään aikaan, ja vakiovuorot sekä ottelut ovat toteutuneet normaalisti. Uimahallien kävijämäärät olivat tammi-maaliskuussa suurimmat, mitä korona-ajan jälkeen on ollut. Kävijämäärien kasvu näyttäisi koskevan myös seniori- ja vammaisliikuntakorttien käyttäjiä.

Tapahtumien näkökulmasta alkuvuosi on perinteisesti hiljainen. Joensuu Arenassa pelattiin pesäpallon hallitelluita (ml. SM-lopputurnaus) sekä järjestettiin vanhojen tanssit ja maakunnallinen rekrytointikiertue Pestuu.

Vuoden alussa aloitettiin uusi toimintamalli maaseudun terveyspäivien toteuttamiseksi. Ensimmäinen kaikille avoin terveyspäivä pidettiin Uimaharjun uusitulla kuntosalilla tammikuussa yhteistyössä Pohjois-Karjalan Liikunnan ja Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa. Terveyspäivä sisälsi mm. terveystmittauksia sekä matalan kynnyksen kuntosaliohjausta. Päivän aikana kävijöitä oli noin 80 ja tapahtuma sai paljon kiitosta. Seuraava terveyspäivä pidetään Kiihtelysvaarassa huhtikuussa.

Oravantaipaleen kunnostamisen tueksi Joensuun kaupungille palautui Joensuun seudun Leaderin vapaata kuntarahaa 18 000 euroa. Kunnostustoimet toteutetaan yhteistyössä asukasyhdistysten kanssa.

Itä-Suomen aluehallintovirasto myönsi avustuksen Ikäihmisten liikuntaneuvonta - kehittämishankkeelle. Hanke käynnistettiin maaliskuussa 2022 ja liikuntapalvelut toimii hankkeen koordinoijana. Muita hanketoimijoita ovat Itä-Suomen liikuntaopisto, Hyvinvointialue/Siun Sote, Kansalaisopisto, Karelia-AMK, Pohjois-Karjalan Liikunta sekä Kansanterveyden keskus.

OKM myönsi Joensuun Urheiluakatemialle Urheiluakatemioiden ja valmennuskeskusten harkinnanvaraista kehittämisavusta 100 000 €. Kyseinen, vuodelle 2023 myönnetty avustus vastasi vuoden 2022 tasoa. Urheilijoita Joensuun Urheiluakatemiassa oli maaliskuun lopussa 516, mikä on akatemian historian suurin urheilijamäärä. Kevään 2023 2. asteen yhteishaussa akatemiaan haki yhteensä 119 urheilijaa.

Henkilöstöresurssin riittävyys suhteessa palveluihin –selvitys käynnistettiin yhdessä henkilöstöyksikön kanssa.

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää

merkitä tiedokseen osavuositarkastuksen ajalta 1.1. – 31.3.2023

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.